

PLAST IGALA

DINKO TELEĆAN

SADRŽAJ

REČENICE	1
rečenica o rečenici	2
vezana	3
pogodbena	4
zavisna	5
libanonska dječja 2006.	6
zapitana	7
domaćinska	8
pokornička	9
Isusova	10
Zeusova	11
Beethovenova	12
vatrina	13
krvnikova	14
umetnuta upitna	15
bônikova	16
Jonina	17
ljubavnikova	18
istraživačka	19

prodiruća	20
ajkulina	21
vučja	22
janjeća	23
rađalačka	24
šangajska	25
sutonska	26
zimska	27
probuđena	28
dišuća	29
zaključna	30
 OPKORAČENJA	 31
I	32
II	33
III	34
IV	35
 ZAVJEŠTAJI	 36
prosvjed jezika	37
klavičembalo	38

ponuda	39
zavičaj	40
odsutnik	41
posjet sjete	42
službenički blues	43
robovi	44
zimski brda	45
prijateljeva kći	46
zubanje	47
stali kotač	48
makovo zrno	49
zlatni pijetao	50
pjesma o Drugom	51
dva	52
smjerovi	53
Hrvati	54
dan kad je bombardiran Mjesec	55
dvoje susjeda	56
pismo i san	57
k Buddhi	58
zvijer	60

večera	62
Ti	
(das Du)	63
o smrti, suglasnika puna	64
iznad	65
O autoru	66
Impresum	68

REČENICE

REČENICA O REČENICI

kad u svem tom glagoljanju
nema riječi
one jedne koja se iscijedi iz svih pora
one jedne za koju se žrtvuju milijuni
one jedne u plastu igala
koja božanski uporno sebe taji
onda se u katakombi nižu rečenice
gnijezda iz kojih valjda će sanjana ptica
jednom odista u vis jednote uzletjeti

VEZANA

sloboda postade ljušturom
zaboravljene školjke
koju drobe u prah i
od toga praha prave gustu žutu boju
kojom premazuju fasade
iza kojih tamno žive
nerodeni

POGODBENA

ako virtualni virusi pa banke
i panoi straha i stranke
i ta prištava plastika
onda sasvim stvarna odaja
mekih bijelih zidova
ili kućerak na stablu
zelenom vrpcom od satena
izoliran od vrijednosti vremena

ZAVISNA

kad zaspeš za vatru svoje jezgre
pred vodenim ti očima samo
igračka na križu slučajnosti
izložena drogama noći
izložena riječi sreći
izložena rijeci i kotačima
a ti čekaš bez pomoći da mine taj san
što tako te zamamno načima

LIBANONSKA DJEČJA 2006.

bez riječi primamo

rečenice ispisane ručicama izraelske djece

na bombama što nas šalju u dženet

prije no što naučismo

zapisati tu riječ u školsku teku

ZAPITANA

niječe li nebo sebe u njima
ili sam slijep za rumenu im jezgru
shrvanu sivom horizontalom
i opečene im ruke koje se muče
otvoriti prozor?

DOMAĆINSKA

ne ponijevši ništa
ostanite ne manje od tri dana
i nek sve bude vaše
i bogovi i vrazi na ognjištu
a u času kad me spopadne nemir
zbog napuklih i pomaknutih stvari
stjerat ću sebe u taman kut podruma
i sjetiti se svih velikih domaćina
u svijetu bez natpisa na vratima

POKORNIČKA

ustrajno se gušim
gutajući na određene dane
bez začina ponosa i patnje
svoje lažno perje
potiskujući misao
da ću jednoga jutra
osvanuti goluždrav
i kad poželim oplijeviti cijelo nebo
i doletjeti prvi do nekog cilja
sjetim se da sam smiješan
barem kao Aleksandar Veliki

ISUSOVA

nisam umio jednostavnije
pokušati biti čovjek
a od svega osta
praštanje na papiru
patnja s gorčinom
samovanje odsječeno od neba
i pravljenje idola od mene
dok spasit biste mogli
barem onaj komad zemlje
na koji pada vam vlastita sjena
al i dalje ne umijem drugo
no da se dajem
u ribi kruhu vinu i suncu
i ljubim vas do zadnjeg daha

ZEUSOVA

ne slute svrgnuti
kako je
ne razapet biti
ne izboden spaljen
ni mrtvim proglašen
nego survan s Olimpa
u stručnu šutnju
knjiških moljaca

BEETHOVENOVA

kako li je lako

bito Johannu Sebastianu:

on je samo

prepisivao od Boga

VATRINA

tko iz kostiju ne osjeti
da poduka je moja
gutanje bez razlike
i da čistim najčistije
od svih sila što čiste
izgorjet će ko stijenj
na staklu il se svesti
na sjenu sjene sitnog dima

KRVNIKOVA

svaki put samo malo preduhitrim vrijeme
i te glave već su kao glavice zelja
koje skrivile su same crva u sebi
a krv ću s očiju spirati sporo
ko što dogorijeva im ta vječna cigara
među crvoliko drhtavim usnama

UMETNUTA UPITNA

radim li uopće išta drugo
no što riječju zidam peć
u koju zidajući je ubacujem
sve što suši se u meni
što postaje teško tvrdo i staro
i kraj koje odlažem
sve što još je vlažno
svu buduću građu svoju
dok pepelu sadašnjost otimajući
kroz dimnjak ne pokuljam
ka zvijezdi što izgara
bez doljnega neimara?

BÔNIKOVA

i nakon staloženo ispisanih svitaka
o stalnosti bola
zbog jednog iščupanog nokta
stropoštava se cijela
veličajna zgrada uma
krzno lijepih životinja gubi sjaj
a u kapima krvi zrcali se
jedna gromoglasno rasprsnula zvijezda

JONINA

u velikoj sam ribi sada
vidim sasma dobro dok ona pliva
i mrakom njene utrobe
boljem od bršljanova hlada
brodim što dalje od Ninive
što dalje od usijane Kobi

LJUBAVNIKOVA

već deset tisuća života
utaborujem se
po hladnom pijesku hodeć
samo da stignem na naš
odvajkada urečeni sastanak

ISTRAŽIVAČKA

sedamdeset četiri madeža na tvojim

leđima

- neistraživa galaksija

neoplovljivo jezero:

tamne zvijezde na bijelom nebu

koje stane na sitno prostranstvo crvene

plahte

a briše točku

na rubu svih rečenica

PRODIRUĆA

kuhača u lećinoj kaši –
u rijeci vrbova šiba –
šaka u podmorskoj škrapu –
u srnećoj slabini strelica –
munja u crnoj zemlji –
misao u sunce zabodena

AJKULINA

ja sam sivoplavo nemišljenje
slanje dubine u dublje vrenje
ja sam grlati klizavi uskličnik
i gibanje što hrli od gliba
nadolje tokom hrapavih hladnih tona
otprije razloga i bola
otprije mira i rime i spora
pa i prve olovne kapi mora

VUČJA

na janjetu brusim zube
i brojim kapi krvi u snijegu
kao dane u veljači
misleći žudne misli o ožujku
kad već otupjelih oštrica u znoju
ljubit ću vučicu svoju

JANJEĆA

jer me izbra Višnji da mu znakom budem
pa meko svoje meso nudim
za dobrobit pitomom i divljem
i jer vidi svetac i vidi hulja
da sam krhak kao pahulja
zato znade vuk i u veljači
da sam vazda od njeg jači

RAĐALAČKA

kad prerežu se pupčane vrpce
razbiju zlatne maske
i poruše mostovi nad krvavim morem
ostaje junački posao vijeka
da prepili se začarani most metafore
i podigne ponton k stvarnoj obali

ŠANGAJSKA

u vrtovima Yu
naći ću ja nju
tu jezgru treperavu
sred tornjeva što skrivaju nju
tu rijeku Huang-hu
i u vrtovima Yu
procvast će hibiskus
kao da se nikad ništa
nije zarilo u nebosklon
i razderalo ga do crvenila

SUTONSKA

kada dođe taj dan
sići ću u suton do mora
svući se porinuti na zapad
i među stopalima dugo zibati sunce
a kad ono zađe
poći ću za njim
duboko kroz tminu
ka drugome suncu

ZIMSKA

vrabac kavene boje
na snijegom posutoj brezinoj grani:
mogao bi biti bilo koji ptić
na bilo kojem stablu
i s kuhinjskog prozora
mogli bi ih gledati
bilo koja žutooka mačka
i bilo koji crnooki pjesnik

PROBUĐENA

prvo sam si bacao crnu prašinu u oči
potom sam si bacao bijelu prašinu u oči
onda sam si bacao crvenu prašinu u oči
a na kraju sam bacio oči u prašinu
i ostao je vid koji gleda sebe
bezbojnog sred raspjevane prašine

DIŠUĆA

u jednom dahu
dahu jednog
ne uzdahu
praha bijednog
ne u mraku
straha čednog
jednim dahom
dišemo se
dišem tebe
dišeš mene
brusiš sluh
oštrim njuh
tebe čuh
pjeva duh
u jednom dahu
dahu jednog
dahnuh tebe
izvan sebe
pa u kreč
bacih riječ

ZAKLJUČNA

(prema Czesławu Miłoszu)

što su rečenice
koje ne spašavaju narode i svijet
ili barem jedno prestravljeno dijete
što nijemo stoji sred zapaljena sela
i kojemu nikad nikad neće čitati pjesme?

OPKORAČENJA

I

Mici

on se srebri kao da nijedno narječje izumrijet neće, ko da sebedarje neko ga nuka da mu prsluk puca što bombama u njemu vodu traže. zašto da trepne, zašto da i dalje ne blagoslivlja noćnike i besanike nagom rukom koja nadživljuje bombardere, koja vodi moju ruku tvojim tere-nima srebrenim i mekim gdje se možemo praviti da nema uništenja. glože se i on obasjava dalje, niže. livade sahnju, znamo, pa makar želi na njima, nad sobom, mekano lišavajući se uputa koje nam bez šava kroje ruho za boravak na crnom globusu što mirno prima nestanke, naglo zaboravljajući kako je njegova srebrnina krotko večeras stala nasred zelene ti zjene, koju smjerno znam. Tebi jedinoj bih dao da ti zjene plamte.

II

što si sve u padu zaboravio: terasu s koje si odlučio pasti, veranje do te terase, razlog uspona, dobitke i gubitke, tu prevaru nadom. pa sada pamtiš tek raspale udove, razbijenost do koje te varkom doveo pad, podrazumljenu horizontalu. tome se ipak odupireš, sad falusno, sad statusno, dodaješ stalno varke u strahu od zaborava, niječeš tovar svoj svagdašnji koji носиš još od pada. što bi u nizini mogao nego nadati se, penjati se na smiješne bregove, pozvati se na doseg segnut stegom. okretnost s riječima nadomješta mnogo dobrih slutnji: zašto da bude sramna, golotinja je uvijek lijepo stanje, u golotinji padamo, u njoj branjeno je ono naše najljepše, krušno. padom tek možeš sabrati rasutost snopa.

III

samo još sada, nikad nego sada, možeš biti bolji od sebe, sada Damoklov mač može se spustiti. nikad više, upozorili su, budi budno nadvit. šestari čekaju tvoj krug, mačje oči te čekaju da progledaš kroz njih, očite, providne, žude te kao ti sam sebe. vježbanje je vježbanje, no čeka se bezočno opkoračenje, bez kojeg ne možeš opravdano piti čaj. ta nemogućnost jutra istom omogućuje dan, daje da oslušneš mijauk, il jedan s glazbom sasma neuskladiv štropot kola, il cvrkut koji postat će ti potka. samo još sada, to neće biti spektakl, makovi bit će neuništivi ko da taklo ih nije ništa, ko paučina od čelika. ko da pucnji još nisu ni počeli, ka-liš se u tom nesmiljenom sada, danomice bdijući, s ognjeno prozirnim planom.

IV

šećem od iluzije do iluzije.
premještam se gotovo na silu. zije-
va neuvjerljivo zatrpani ponor.
čudno je i pomišljati na uspon. or-
dinate i apscise podjednako su
neumjesne. izostavljive. a kosu-
rina raste gdje ju ne zalijeva
nitko, gdje nijednoj sujeti nije va-
žna, kao ni sipka ljubav koja niče
gdje je nisi sijao. tihi slani če-
tinari su ti slijeva, zdesna zami-
šljeno more, na njemu leuti sami
kao ti koji se nećeš predati vi-
ru, okončati u toj sigurnoj štivi.
i vrh jarbola pred tobom tek puzi, jer
sveder šećeš od iluzije do iluzije,
noću pod zvijezdama morskim crtaš man-
dale od pijeska i brišeš ih kad zaiskri dan.
ponor je smiješna, šuplja točka što sta-
ne u nabor nasmijanog dlana: dosta.

ZAVJEŠTAJI

PROSVJED JEZIKA

moj je jezik nepovratno preveden
režem ga a on prkosno raste
on se odupire mojoj štednji
i baca se u prozirnu opsesiju

kada je studeno i vedro
vodim svoj jezik na pojilišta
dajem mu da spere sa sebe
sline s nijemih usana

čist kao smokvin list u zoru
on se otrgne užetu moga mira
i požuri da s našeg krova
razgovori istu staru istinu:

kad si ne bismo lomili kosti
skokom sa nebnog stropa
prijetnjom novoga nervnog sloma
i u bezdan se strovaljivali učestalo

kada bi u cvatu svog protesta
ti mogla prestati s ratom
što krati nam već porodne sate
tada bi nas dušo moja sasvim nestalo

KLAVIČEMBALO

čisto kao kad se u ljetnoj noći
na radiju začuje klavičembalo
čisto kao andaluzijske fasade
kao zdjela netom ubranih višanja

čisto ko što uspije nam ponekad
dodirnuti se neopjevljiva moja
kad zaneseno razgrnemo svoje smeće
svoje slojeve gluhih fasada

čisto ko ruke što previjaju rane
nespasivom ranjeniku u ničijoj bitci
tako čisto neizbježna moja višnja rosna
želim da na kraju stupimo pred Vatru

tako želim da nasmijemo se svemu
što smo imali što nas je peklo
i što smo pred njom čuvali
da prištedimo joj barem malo truda

i čujem već taj klavičembalo
gdje svileno svira u plamtećoj noći
bez čembalista i bez nas vilo
sažganih do bjelokosne mu note

PONUĐA

samo neka ne dođu
po utjehu i sedative
po doručak koji
pozlaćuje vrata dana

na meniju su
papren ručak
jaki čaj
i treptav zagrljaj

nude se samo sjećanja
na stradanje
večera od kostrijeti
i desert za dezertere

a smirenje možda nastupi
malo prije jutra

ZAVIČAJ

zavičaj je vazda
jedan život ispred ili iza
od napukla pamćenja sazdan
klizav i nevidljiv izbliza

iskoračiv iz zbivanja vida
dotešli se duša do sebe
i uroni u sebe ispod sebe
iznad zvjezdanog zida

tamo se s luči skobi
s luči što je nekad bila
i negve svoje kobi zdrobi
pa onda snova izgubi krila

zavičaj je duša vidjela tamo
i otada u trajanju stenje
žudeć da vrati se samo
zavičaju koji joj je nerođenje

ODSUTNIK

(prema Blás Sanchez: "El ausente",
skladba za dvije gitare ili gitaru solo)

je li oaza fantazma
ili okoštala fraza
taj grad
gdje svidje mu se odsustvovati

Córdoba
daleka u njemu odsutnom i plaha
i dalje gaji svoje gorke naranče
a jedan kalif i jedan biskup
ondje i dalje igraju partiju šaha

jedan poludjeli crni bik
gleda starog Roma u oči
i zadnji put se ustoboči
vapeći za propalom pravdom

odsutnik na sprudima
zna da je neoplovljiva plava duša
slijepa i bijela meta vjetra
s velikom crnom ribom u grudima

odsutnik gleda grad
kao davno ugaslu zvijezdu
u čijoj bijeloj glazbi
još može biti mlad

POSJET SJETE

u najsretnijoj večeri ljeta
sjetim se sjete svega pod suncem:
sjete svijeta koji gubi ljubavnike
i ljubavnika koji gube svijet

sjete užasne jeseni u trulom kestenu
i nas koji smo tako beznačajni
u očima velikog vedrog sunca

sjete otoka - miljenika sunca
koji ne sluti tektonski lom
ili zmijski bič diktatora

sjete života u tvrdoj košnici bez meda
sjete svega uništivog i predanog mijenama:
sjetim se sjete koja se zaludu zastire
i prezrelih plodova njenih

i grlim bića požutjela od sjete
i otvaram se jeseni da na nju podsjeti
da osvijetli sitnicu koja dobima bježi
plam koji na dnu suha korita leži
i sjetno čeka da bude Sunce

SLUŽBENIČKI BLUES

od rumenog sutona samo jedno s
izvija se kroz savršene solitere
kroz u zoru dezinficirano staklo

tjeme probodeno neonom
a lice likvidnim kristalom
grlo izjedeno kavom iz aparata
a misao izigranom budućnošću

u pauzi se mašta i batrga daljina
nakon petka i nakon nužde
cigareta znači pet minuta vertikale
i ponosa na unutarnji život

javio sam se na taj oglas
odjavio se iz spiska mogućnika
i pospremio nemire na sigurno mjesto

radi žene i radi djeteta navodno
pristojno sam blijedo lice
kojem glavni prkos-potres biva
prekobrojni pogled u već crno staklo

a sve to zbog šake para
koja je nasušno ušutkala muziku

ROBOVI

napokon smo slavna većina
veća i od Mezopotamije
robovi smo a slatko je ne zvati se tako
jer smo korisni i uslužni štakori

imamo sve gotovo sve
a ono čega usfali zaradit ćemo
kad se naradimo zabavljat ćemo se
kad se nazabavljamo radit ćemo
kad sve odradimo zarobit ćemo se hobiem
kad spopadnu nas fobije ići ćemo doktorima
i za njih ćemo zaraditi

zaradit ćemo i za ovaj i za onaj svijet
i snimit ćemo zarađenim aparatima sve što radimo
i kad se ubijemo od rada hvalit će naš rad
ali neće nas robovima zvati

jer imali smo široko polje za bjegove
imali smo prostor za proglase i prohtjeve
i ušteđevinu za ljubimce i vikendice
imali smo izlete svetu nedjelju i izlaske u buku
imali smo prostor veći od Mezopotamije
imali smo široke luke i mladost spremnu za more
imali smo gozbicu i glazbicu izvan radnog vremena

i usred sveg tog imanja imali smo
i neke tihe beskorisne prisutnike
koji sadili su voćke čiji se plodovi ne prodaju
koji dizali su čašu za sedam milijardi robova
i u suton lovili jednu jedinu ribu
za sedam milijardi u nebo vapijućih usta

ZIMSKA BRDA

onkraj staze kraj ulaza u spilju
o stablo naslonjen kostur bicikla:
plavu boju pobjeđuje rđa
nebo pobjeđuje siva mrena

stabla su tamna i nijema
odložila su hrđavo ruho na staze:
lijepo je nijemo tražiti staze
i hodati nijem kroz bridak zrak

lijepo je misliti na toplu sobu
znati da te skoro sigurno čeka
i da ovuda kročiš jednog četvrtka
dok ti braća blijede u tlačenju

ti se dotle sklanjaš u brda
odgađaš predgrađa i gladnu djecu
i stigneš se sjećati skoro zaboravljenih akorada
i skoro zaboravljenog lepeta krila

stigneš se pojit hladnoćom
odvajati bršljan od debala
i dugo stajati na ulazu u spilje
o tako zanosno beskoristan

u spiljama je toplina
u teturavom potoku jedini govor
u hrđavom biciklu tajna:
što te dovelo onkraj staza?

PRIJATELJEVA KĆI

prijatelj imao čedo

prijatelj imao čudo

čudo je prije propjevalo

nego što je prohodalo

a kada je prohodalo

limeno zlo ga pregazilo

prijatelj ne vjeruje u Boga

i Bog mu to ne zamjera

ZUBANJE

na žarulji muha u sjeni žarke oči
uza zidove nacereni kibici
oko stola isluženi stolci
a iznad stola carski ulog

zlatni zubi krzaju koru
oznojenu glatku opnu sunca
što crveno visi o najlonskoj niti

strop je nevidljiv jabuka se klata
čeljusti je čekaju
pogledi zaustavljaju

i kad je najdalje od tebe
tada procijediš staru kletvu
i razjapljenih laloka čekaš da doleti

da je možda prvi zagrižeš
da je zakočiš i da sok poteče
do srca ciganskog cara

STALI KOTAČ

u spomen na Kasuma Canu

velikih očiju uprtih u nebo nad Jaipurom
(nad rumenim Jaipurom koji je mogao biti i
Zagreb i Prizren)
velikog trbuha u koji sve je stalo
raskriljenih ruku stajao si raskrečen u prašini
i klicao pradomovini

na rubu druma bez ruba
naslagane su bile izlizane gume
pleteni ležajevi za putnike
i čaše s čajem mile muhama

dom ti je treperio među žbicama
i velika glad i žudnja su treperile
i glasne pjesme o bezdomnom rodu
koji si htio darivati

bio si radosno progonstvo
ruka pružena k sreći sred trubača
ruka koja je htjela sići i stići
naslikati i milovati i zagrabit
duboko u crvenu bol

Ciganin kad umre
ne izgubi stanara zemlja
nego nebo

MAKOVO ZRNO

Zapečati me u samicu sa zrn timer maka;
Ostavi me unutra bez vode i ića.
Vidjet ću gdje kap se u njem cakli svaka,
Jednakost vidjet krvi i oceanskog bića.

Motrit ću u zrnu ponore i ždrijela,
Pâsti oči svim tijelima što sjaje,
Slušat pjev svih ptica, muziku sferâ,
Velebnost gorja što kroz vijeke traje.

I hranit će me harno to najmanje zrno,
Davat mi krila, neba, sunca i zraka,
Sjajem svim me nosit i svime što je crno;

Jer dizat ću sve što uslijed sljepila pade,
Darovat će mi pluća tako bezmjerno jaka
Da usišem sve što u kozmos dosad stade.

ZLATNI PIJETAO

u meni se pagode podižu i ruše
u meni se bogovi odriču svog poroda
u meni otoci izranjaju i zaranjaju
u meni djecu tetoše i siluju
u meni nebo obaraju na zemlju
u meni žene polievaju kiselinom
u meni pjesnicima čupaju jezike
u meni je feniks prazna riječ
u meni jedan ludo zaljubljeni par
postaje jači od razornog kotača
i svoj toj vrtnji staje na kraj
kad kukurikne zlatni pijetao
u meni
i sve se zavrti iznova
kad zlatnog pijetla meni žrtvuju
odljubljeni
u meni

PJESMA O DRUGOM

Marijanu Cipri u spomen

Gospod se danas zove Drugo
i njegovo ime izgovara se tiho i dugo
a one koji ga drukčije zovu
bombardira se debelim traktatima
rešeta dugim referatima
i prezire visokom tehnologijom

Drugo ima hram u svakom pristojnom društvu
i ondje je krivovjerno zboriti o Jednom i Prvom
jer ono pripada davnome mračnom dobu
prvosti jednote i Pindarovih prvaka

Drugo se zaboravlja u vedrom gorju
gdje sunce udijeva obećanja među ploče škrljca
i zato treba što prije sići odande
u betonske osinjake napretka
gdje Drugo na svom tronu drži lubanju i kaže:
ne biti

Farrera de Pallars, svibanj 2010.

DVA

Marku

život san mi
noćca dan mi
kamen lebdi
oganj led mi
korak stoji
tuđi svoji
koza konj mi
miris vonj mi
šutnja zvuk mi
voda luk mi
vrba mrda
sjena tvrda
krila pad mi
pokoj rad mi
kvadrat krug mi
pustoš lug mi
hvala kudi
sanak budi
cjelov dijeli
boljka cijeli

SMJEROVI

Zapad je samouvjereno mucanje
plitki krtičnjaci u koje ubacuje se sumpor govora
koprija koja uvene kad ugleda sunce
vjetrokaz koji se ulji ekstraktom oceana

Sjever je bijela haljina s mrljama na debeloj podstavi
vrlo točna melodija koja zapovijeda i ruje
lišaj koji se pakira za izvoz
rasporena prepona što zašiva se iglama od leda

Istok je miris od kojeg ne vidi se mjesec
sunce od kojeg odjeća izgara u trenu
samoubojstvo svitaca na tronu od smeća
polazište konačište nepotrošivo ljepilo

Jug je uzavrela glava i ledeni taban
glad koja sporo se vješa o crveno granje
plod koji umire u strastvenom umiru
stvaranje maske koja sebi se smije

HRVATI

Hrvati mi ne idu na jetra
Hrvati mi ne idu ni na šta
ni na jedan organ mi ne idu
više nego druga plemena

sustanar sam s njima
u istoj kući jezika
i u još ponekim kućama
gdje viđamo se ovlaš

mahom ulažu oštre proteste
kad u kuću zovem druga plemena
a oni što ih ne ulažu su tihi
i s njima jedem ribu

Hrvatima idem na jetra
kad se miješam sa ženama
iz susjednog plemena
i pravim lijepu bastardnu djecu

mniju da im je sklon
jedan trojedni klon
i pate za krivoustim tatom
i ratom koji kače za rever

tata je narod nazvao malim
a on bi toliko velik da bude
da mu se rasprsne naduta utroba
i žuč se izlije u ravnodušno more

DAN KAD JE BOMBARDIRAN MJESEC

ništa se čulo nije
nijedna žaluzina zatresla se nije

Sunce je tek trepnulo
a dnevna kvota nevažnih
skapala je u prašini

muhe su zadovoljne
gotovo kao učenjaci
i njihova debela djeca u supermarketu

istraživanja se nastavljaju
a optimisti razmišljaju o proširenju obitelji

9. listopada 2009.

DVOJE SUSJEDA

sjedokosa susjeda rovala je štapom
po zelenom kontejneru
na uglu prestižne ulice

osvrtnjem je odavala
da to čini prvi
možda drugi put

pet boca znači kruh
deset boca kilu jabuka
a dvadeset bi bilo gozba

sreli im se pogledi
na uglu prestižne ulice
između dva auta debelih kotača

on je s tržnice nosio
dvije kile jabuka:
rovaio je od rane zore

skrenuli su poglede
izdahnuli ledenu paru:
popodne će uz kavu dugo šutjeti

PISMO I SAN

pisati i snivati
snivati o pisanju
pisati o snivanju
dok toliki u svom surovom snu
krvare nesanjani i nenapisani

pisati o istinitom snu
pisati o pravednom snu
pisati o nekoj jebozovnoj javi
dok se niz štakorski sive oluke
slijevaju krvave kiše tijela

sanjati rječito o snu mudraca
škrabati o bespućima sna
i surim serpentinama pisma
neprobudjen sivim suzama
u krvavom moru tolikih snomorica

san je mramorni jaguar
išaran grafitima sanjača
čiji se štitovi sudaraju u mraku
a koplja zarivaju u sjene

olovka je sivo koplje
teže i od sna u tropsko popodne
olovka je igla koja sanja
da zašiva raskomadana tijela

između olovke i jave
pjeni se more raščetvorenih bogova
između sna i sna
smije se bestidna bezrijeka
tirkizna budnost

K BUDDHI

dalek od Buddhe:
nedovoljno predano
ubijam Buddhu

ubijam Buddhu
učeći drevne himne
u slavu Buddhe

u slavu Buddhe
režem smokvu pod kojom
procva mu budnost

procva mu budnost
bez stapki i stabala
bez gromke pompe

bez gromke pompe
u prah mrvim cvjetove
koji hrane san

koji hrane san
ulaguju se javi
uzvisuju me

uzvisuju me
dostignuća riječi
ponosna na san

ponosna na san
vješta su komešanja
u toplom logu

u toplom logu
bivam strašno rječito
dalek od Buddhe

dalek od Buddhe:
nedovoljno predano
ubijam Buddhu

ZVIJER

zvijer ima sto šapa
o sto šapa govore ludi

ludi bježe u ludilo svoje
u tijelo što od šapa se krije

stostruki trikovi mimikrije
šareno su oružje zvijeri

stoljetna su ljetna znanja
najzad utekla od svoje zime

šarenost je vlažna tkanica
na koju zvijer svoje šape polaže

stotina krikova su glazba
koja pomamno doziva zvijer

stotina ludih zadijeva kolut
u vatrenu nozdrvu zvijeri

stotina se vješa o kolut
i visi nad rubovima vatre

zvijer se gubi na rubovima
a vatra joj se hladi na zubima

zvijer ima sto rasplesanih vatri
svakome za njegovu radost

raduju se stolikoj zvijeri
svi sa svojim satkanim spasenjima

zvijer priprema strahovitu rimu
otetu od sto slijepih šapa

zvijer ima sto glatkih lica
o kojima marno govore ludi

zvijer se žarno ustostruči
da tebe jednog budi

VEČERA

jutro je i ulazim u kuhinju

pripremam večeru za tisuću ljudi
od skromnog noćnog ulova na pučini

dok je svitalo na putu prema kuhinji
brao sam kadulju lovor i motar
i slana slova u kamenu:
sve će mi dobro doći

kada dovršim večeru moram nestati
i za mene se ne smije znati

a ako sve bude kako treba
deset tisuća ljudi postat će galebovi

TI (das Du)

Ti je erupcija prljavog zlata
što izbacuje taštu zlatnu sandalu
Ti se potuca od vrata do vrata
crtajući svoju skitničku mandalu

Ti je parkiralište u centru grada
što jedva prima Ja na tri kotača
a lako i od blage rose strada
i još lakše bude crna žrtva trača

Ti je kolosalna sila Titicaca
u kojoj Ja je jedva drčan talas
ili baš ona tvrdokljuna svraka
koja Ja je iz jadnog jajeta krala

Ti je podatno prastaro strpljenje
za sva lica u svim tim zgradama
i za dično zagrađeno pokoljenje
koje prekrila je tiha žuta skrama

Ti je samo Ja osokoljeno za skok
u tu stravičnu ljubičastu lavu
Ti je nenadano oživljeni bog
koji u vulkan se baca na glavu

O SMRTI, SUGLASNIKA PUNA

o smrti, suglasnika puna
pravilno opisuješ mlado sunce
i mudro se uklanjaš bijelim ljubavima

gnijezdiš se na dnu vaze, u suteranima
gdje je nemoguće osušiti rublje
i zaboravljena čekaš turistima u džepu

ulaziš i u krošnju koja sebe osigurava
zaljubljenim znanjem o proljeću
i u misao radosne djevice
tako gordo punu samoglasnika

bivaš lijepa i sasma obična
kad pod suncem
okružiš tijelo sa svih strana
i stidljivo mu se najavljuješ

dođi ili nemoj doći
i imaj oči čije hoćeš,
crna sestro ljubavi:
znam da si točka iza koje novi red već slijedi
o smrti, suglasnika puna

IZNAD

pjevam nažderan od slova
a beskrajno žedan cjelova
na besramno napućenom dnu:

do iznad krovova bez tona kerozina
do iznad mora bez kužnih isparenja
do iznad oblaka bez skupe karte
do iznad riječi bez jeftine nijemosti
do iznad snova bez prisiljena nesna
do iznad smrti bez kiseljena trajanja
do iznad zaborava bez plastičnog suvenira
do iznad sebe bez olake omame
do iznad dvojstva samo s Tobom

s jednim slovom
i jednim cjelovom
nad Bezdanom

Dinko Telećan

Rođen 1974. godine u Zagrebu, gdje je na Filozofskom fakultetu diplomirao filozofiju i anglistiku. Trenutno studira sinologiju na istom fakultetu. Objavio zbirke pjesama *Kreševa* (1997), *Vrtovi & Crvena mijena* (2003), *Iza* (2005) i *Plast igala* (2011) i *Dok ti oči ne dogore* (2017), knjigu *Sloboda i vrijeme* (2003), putopisne knjige *Lotos, prah i mak* (2008) i *Azijska suita* (2015), zbirku eseja pod naslovom *Pustinja i drugi ne-vremeni ogledi* (2009) i roman *Dezserter* (2013). Pjesme su mu objavljivane u brojnim domaćim časopisima, a kraći izbori iz opusa prevedeni na njemački, engleski, mađarski, španjolski, galješki, rumunjski, grčki, kineski, makedonski, slovenski, slovački, bugarski i katalonski (dvojezična zbirka *Cada oliva és un estel fos*, Barcelona, 2010, s Markom Pogačarom). Pjesme na engleskom uvrštene su mu u antologije *Poets' Paradise*, *The Fancy Realm* i *Poetic Bliss* (Guntur, Indija, 2010-2012). Koscenarist je animiranog filma *Plima Alena Zanjka* (2011).

Prevodi prozu i poeziju, teorijska i publicistička djela s engleskog i španjolskog jezika. Dosad objavio više od 70 knjiga u prijevodu. Prevodio, među ostalima, R. Bolaña, J. L. Borgesa, J. Cortázara, H. Džubrana, T. Eagletona, R. Flanagan, J. G. Frazer, R. Gravesa, S. Greenblatta, M. V. Llosu, W. Morrisa, E. Sabata, D. H. Thoreaua i S. Žižeka. Prevodi i za radio i televiziju. Povremeni je vanjski urednik i lektor u književnom izdavaštvu te od 2009. do 2018. honorarni urednik na Trećem programu Hrvatskoga radija, na kojemu je uređivao emisije Svjetska proza, Ogledi i rasprave te Lica okolice, a odnedavno i emisiju o svjetskoj književnosti Do korica. Ukupno uredio više od 300 radijskih emisija.

Sudjelovao na književnim festivalima u Jaipuru (Indija, 2009), Užicu (Srbija, Na pola puta, 2009), Santa Cruz de Tenerifeu (Kanarski otoci, Španjolska, 2010), Wardhi (Indija, 2011), Zagrebu (pjesnički festival Stih u regiji, 2012), Bijelom polju (Crna Gora, 2012), Gunturu (Indija, 2012), Curtea de Argeșu (Rumunjska, 2013), Strugi (Makedonija, 2013), Solunu (Grčka, 2014), Thiruvananthapuramu (Indija, 2014), Prištini (festival Polip, Kosovo, 2017), Peći (Književni susreti „Azem Shkreli“, 2017) i Chengduu (Kina, 2018). Boravio na spisateljskim rezidencijama u Pazinu (2013), Tianjinu (Kina, 2016), Prištini (Kosovo, 2017), Ljubljani (2016), Prištini (2017) i Pekingu (2017).

Za prijevod Frazerove *Zlatne grane* nagrađen je 2003. godišnjom nagradom Društva hrvatskih književnih prevodilaca, a nagradu „Josip Tabak“ istoga društva dobio je i 2014. godine za prijevod knjige *Pjesme: moj izbor* Roberta Gravesa. Godine 2017. dobio je nagradu „Iso Velikanović“ za prijevod Gravesove *Bijele božice*. Dobitnik je prve nagrade na natječaju časopisa *Zarez* za najbolji esej 2005. Na Sajmu knjiga u Sarajevu 2006. nagrađen

za najbolji nefikcionalni prijevod godine (Slavoj Žižek, *Šakljivi subjekt*). Knjiga eseja *Pustinja* ušla je 2010. u najuži izbor za nekoliko književnih nagrada (Nagrada Zvane Črnja, Vjesnikova nagrada, Kiklop). Dobitnik Europske nagrade za poeziju na pjesničkom festivalu u Curtea de Argeșu 2013. godine. Za roman *Dezserter* dobio je 2014. Priznanje za knjigu godine koja pridonosi ozračju boljeg razumijevanja mirotvorstva, nenasilja i ljudskih prava. Dobitnik je nagrade „Sahitya Shree“ za doprinos književnosti na književnom festivalu koji je 2014. održan u indijskom Thiruvananthapuramu.

Od 2002. godine član Hrvatske zajednice samostalnih umjetnika. Iste godine učlanjen je i u Društvo hrvatskih književnih prevodilaca, u čijem je Upravnom odboru bio od 2004. do 2010. godine. Od 2009. član je Hrvatskog društva pisaca, a od 2013. do 2017. Hrvatskog P.E.N. centra. Od 2015. do 2017. bio je član Upravnog odbora Hrvatskog društva pisaca.

Biblioteka Online

knjiga 174

Dinko Telećan

Plast igala

© 2020 Dinko Telećan

© za elektroničko izdanje: Društvo za promicanje književnosti
na novim medijima, 2020

Izdavač

Društvo za promicanje književnosti
na novim medijima, Zagreb

Za izdavača

Krešimir Pintarić

Urednik

Krešimir Pintarić

Fotografija

Alexis / Pixabay.com

ISBN 978-953-345-753-6 (HTML)

ISBN 978-953-345-754-3 (EPUB bez DRM)

ISBN 978-953-345-755-0 (PDF)

ISBN 978-953-345-756-7 (MOBI)

Prvo izdanje

Hrvatsko društvo pisaca, Zagreb, 2011.

**Knjiga je objavljena uz financijsku potporu
Grada Zagreba i Ministarstva kulture
Republike Hrvatske.**

